

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Ἐκδιδόμενη κατὰ Παρασκευὴν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

Διατριβῶν ὁ στίχος λεπτά 25
Εἰδοποιήσεις καὶ ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν

Ὁ Συντάκτης

ΚΩΝΣ Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. Ν 14.
Πληρωτέα κατ' ἐξαμήναιον

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐκ τῆς Παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τοῦ ἔτους 1889.

Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν ἐν Παρίσιον παγκόσμιον Ἐκθεσιν τοῦ ἔτους τούτου πρώτον καταπλήσσει ἀπὸ τοῦ γιγαντιώδους ἄμα τε καὶ καλλιτεχνικοῦ θεάματος, δεύτερον αἰσθάνεται ἰσχυρὰν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διατηρήσῃ ὅσον οἶοντε μακρότερον χρόνον ἐν τῇ μνήμῃ του τὰς ἐκ τοῦ θεάματος ἐντυπώσεις καὶ τρίτον, τὴν ἀνάγκην νὰ καταστήσῃ κοινωνοῦς τῶν ἐντυπώσεων του τούτων καὶ ἄλλους. Ταῦτα εἰσὶ πάντοτε τὰ ἀποτελέσματα τῶν μεγάλων θεαμάτων. Καὶ ἡ μὲν κατὰ πληξὶς ἐκ τῶν μεγάλων θεαμάτων εἶναι ἀναπόφευκτος παντὶ παρατηρητῇ, ἡ δὲ ἐπιθυμία τῆς διατηρήσεως ἐπὶ μακρὸν χρόνον τῶν ἐκ τούτων ἐντυπώσεων εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς καταπληξέως, ἡ δὲ ἀνάγκη τέλος τῆς μεταδόσεως τῶν σχετικῶν ἐντυπώσεων εἰς ἄλλους δὲν πληροῦται πάντοτε, διότι πρέπει τις νὰ ἦνε Βιργίλιος διὰ νὰ ψάλλῃ τὸν Αἰνίαν.

Ἡ Ἐκθεσις τῶν Παρισίων ἔσχε πολλοὺς Βιργίλιους μέχρι τοῦδε ἐντε τῷ Ἑλληνικῷ καὶ Ἑυρωπαϊκῷ τύπῳ, καὶ πᾶσα νεωτέρα περιγραφή αὐτῆς περιττεύει· ἀλλ' ὁ ἐπισκεπτόμενος αὐτὴν εἶναι πάντοτε αἰχμάλωτος τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ καταστήσῃ κοινωνοῦς τῶν ἐντυπώσεων του καὶ ἄλλους, παρῶν τὴν ἰδίαν ἀνεπάρκειαν εἰς τὴν δύναμιν ταύτην ὑπεκκινῶντες ῥίπτομεν εἰς τὴν δημοσιότητα, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Φορολογουμένου», σημειώσεις τινὰς ἐναποταμιευθεῖσας ἐξ ἐπανειλημμένων τῆς ἐκθέσεως ἐπισκέψεων.

Ἐν ποίῳ πνεύματι δρᾶσει τις νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκθεσιν; Ὅφειλε νὰ τὴν ἴδῃ ὑπὸ τὸ πνεῦμα ὑπερπροήδρευσε κατὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς δηλ. ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ διδασθῇ καὶ καταθελθῇ. Ἡ Ἐκθεσις τοῦ 1889 μικρόκοσμος, ὑπὸ τὴν κυρίαν καὶ οὐχὶ μεταφορικὴν τῆς λέξεως ἔνοιον, περιέχει ἀντικείμενα διδασκαλίας καὶ τέρψεως εἰς πάντα ἄνθρωπον, εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, εἰς τὸν σοφὸν καὶ τὸν ἀμαθῆ, ὀρθῶς δ' ὠνομάσθη ἀμάθημα ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ τέρψις ἐκ τῶν χρησμάτων. Ὁ παντὸς εἶδους βιομηχανὸς ἢ παραγωγὸς εὐρίσκει ἐν αὐτῇ τὰ ἐντελέστερα πρότυπα τῆς βιομηχανίας του καὶ τὴν τελειότεραν παράστασιν τῶν προϊόντων του, σὺν ταῖς ὁδοῖς αἰς ταῦτα διήνυσαν μέχρι τοῦ τελευταίου σταθμοῦ: ὁ ἄπλοος διαβάτης συλλαμβάνει γενικὴν καὶ ἐπαρκῆ ἰδέαν τῆς προϊούσης προόδου ἐν τῇ νεωτέρᾳ βιομηχανίᾳ. Ὁ καλλιτέχνης πολλαπλασιάζει τὸ ἀλάνθον αὐτοῦ ἀντλῶν ἐκ νέων πηγῶν, σπουδάζων ἐπὶ προτύπων τέως ἀγνώστων αὐτῷ· ὁ ἐρασιτέχνης τελειοποιεῖ τὴν κρίσιν καὶ τὴν αἰσθησὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἔργων ἀπαραμίλλου τέχνης, αἵτινα πολυπληθῆ προσφέρονται εἰς τὴν ἀκόρεστον περιέργειάν των.

Πάντα δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν σκέπην θαυμαστῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἐν μέσῳ μαγικῶν παραδεισῶν καὶ πλινθῶν ἄλλων ἐγκαλλωπισμάτων ἐξ

ἐκείνων αἵτινα δύνανται νὰ ἐγκατασπείρῃ μόνον τὸ Γαλλικὸν πνεῦμα καὶ ἡ συνέκδημος αὐτῷ φιλοκαλία καὶ κομψότης.

Ὅτι οἱ Παριεῖσι σήμερον δὲν παρίστανται εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτοῦ; μετὰ τὴν συνήθη περιβολὴν των καὶ τὰ γνωστὰ θέλημά των, διότι δὲν εἶναι μόνον οἱ σύγχρονοι Παριεῖσι, ἀλλ' ἡ μεγάλη πόλις τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρελθόντος, ἐκτυλίσσοι ἀμφοτέρω ἐν θαλασσιωτάτῳ πλαισίῳ: τὸ καταπληκτικὸν μέλλον αὐτῶν, ὅπερ εἶναι τὸ μέλλον τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου, κατοπτρίζεται ἐν τῇ ἐκθέσει, τὸ δὲ παρελθὸν ἀναπαρίσταται οὐχὶ ἐν εἰκόνι, ἀλλ' ἐν τοῖς πράγμασιν, αἵτινα ἐξήλθον ἐκ τοῦ χάους τοῦ παρελθόντος, διὰ τῆς δημιουργοῦ χειρὸς τοῦ πνεύματος τῆς Ἐκθέσεως, ἵνα δείξωσι εἰς τὸν ἐκπεπληγμένον παρατηρητὴν τὴν ἀφετηρίαν ἐξ ἧς ὠρμήθη τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα πρὸς κατάκτησιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὀδοῦ: ἔς διήνησεν ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν σταθμὸν τῆς σήμερον. Ἡ ἀναστάσις τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐν τῇ ἐκθέσει μετὰ τῶν ἱστορικῶν αὐτῆς μνημείων, ἡ ἀνέλιξις τῆς ἱστορίας τῆς ἐργασίας, τῆς ἱστορίας τῆς κατοικίας κ.τ.λ. ἐκτίθησι τὴν ἱστορίαν τῶν προόδων τοῦ κόσμου ζωσαν, οὐχὶ διὰ ψυχρῶν γραμμάτων, ἀλλὰ δι' αὐτῆς τῆς πραγματικῆς ἀναπαραστάσεως τῶν ἐκλειπόντων, ἧς πάλαι εἰς τοὺς ὀρθολογοῦν καὶ διημιεῖ εἰς τὰ ὄψα. Διὰ τῶν Περιπτέρων δὲ δλων τῶν χωρῶν, σὺν τῇ ἐθνικῇ ζωῇ αὐτῶν, διὰ τῶν οἰκοδομημάτων ὄλων τῶν χρόνων καὶ τῶν σχολῶν τῆς ἀρχαιότητος, διὰ τῆς ἀναπαραστάσεως τῶν μᾶλλον ἀξιωματικῶν μνημείων παντὸς τόπου καὶ αὐτῶν τῶν ὀδῶν μεμικρυσμένων πόλεων, ἡ Ἐκθεσις περιέλαβεν ὁλοκλήρον τὸν κόσμον καὶ κἀμιν τὸν κύκλον αὐτῆς, κἀμιν τὸν κύκλον τοῦ κόσμου, οὐχὶ εἰς ὀρθολογοῦν ἡμέρας, ἀλλ' εἰς ὀλίγας ὥρας.

Ἡ Ἐκθεσις ὅθεν τοῦ 1889 συνήνησεν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τὰ στοιχεῖα γιγαντιώδους ἐγκυκλοπαιδείας, ἐξ ἧς οὐδὲν παρελήφθη, ἐξ ἧς οὐδὲν ἔλλειψεν. Τὸ κατασκευάσμα τοῦτο τοῦ Γαλλικοῦ πνεύματος δεικνύει διὰ φωτεινοτάτων εἰκόνων διὰ τῶν κρᾶτος του τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ κατέστησεν αὐτὰς ταπεινάς θεοπρακτικῆς του: πῶς σήμερον ὁ ἄνθρωπος τρέφεται καὶ ἐνδύεται, ὑπὸ ποίων ἀντικειμένων περικυκλοῦται καὶ διὰ ποίων καλλωπίζει τὸν βίον του: ὑπὸ ποίους ἐπιστημονικοὺς ὁρους ἐργάζεται εἰς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν του, εἰς πολλαπλασιασμὸν τοῦ χρόνου καὶ εἰς ἐκμηδένισιν τῶν ἀποστάσεων καὶ τῶν φυσικῶν ἐναντιότητων πρὸς τὴν ὑγίειαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἐν αὐτῇ ἐμφαίνεται ἡ ἱστορία τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῶν τεχνῶν αἵτινες ὠραίζουσι τὴν ζωὴν τῶν συγχρόνων καὶ τῶν ἐπιστημῶν αἵτινες προῶρισται νὰ καταστήσωσι τὸν ἄνθρωπον εὐδαιμονέστερον, νοσημονέστερον καὶ τελειότερον. Δεικνύει καὶ ἐξηγεῖ τὰ πᾶν ἄφ' ἐκείνης. Ἡθελέ τις εἶπῃ ὅτι ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἤλθεν ἐκεῖ, ἵνα κἀμιν τὸν ἰσολογοῦν του καὶ ἴδῃ τί ἐναποταμίωσεν, ἐν δεδομένῳ χρονικῷ διαστήματι, ἐν τῷ κοινῷ ταμείῳ τῆς προόδου!

Ἀλλὰ δὲν ἴσκει νὰ συγκεντρωθῇ ἐκεῖ πᾶν ὅ,τι ὄρατον καὶ χρῆσιμον καὶ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰ εὐρύτατος χώρος καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ καλλιτεχνικὸν πλᾶσιον, ἵνα ἡ Ἐκθεσις ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν τῆς: ἔπρεπε τὰ πάντα ἐν αὐτῇ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ὀργανισμὸν σαφῆ καὶ λογικόν, ἵνα τὸ πνεῦμα ἐνδιαφέροντος ἴσα τοῖς ὀρθολογοῦν: διότι ὁ ἄπλοος ἢ ὁ ἀγροῖκος ἀλλὰ καὶ νὰ διδασθῇ δὲν ἐπρόκειτο μόνον νὰ θελήθῃ ἢ καταπληχθῇ ὁ σοφὸς, ὁ καλλιτέχνης, ὁ ἐπιστήμων, πᾶς τέλος παρατηρητῆς μεταβαίνων εἰς τὴν Ἐκθεσιν ὡς εἰς προσκύνημα, ἐξ οὗ ἀπεκδέχεται τὸν φωτισμόν του. Ἐγένετο ὅθεν ἡ διαίρεσις καὶ ἡ κατάταξις τοῦ συσσωρευθέντος ὕλικου ὑπὸ σύστημα λογικὸν καὶ θαυμαστὸν ὀργανισμὸν, ὡς ἀναπτύσσονται καὶ κατατάσσονται τὰ θέματα ἐν ἐπιστημονικῷ συγγράμματι εὐμεθόδῳ. Ἐπαρῆεν ὅτι ἡ Ἐκθεσις αὕτη εἶναι «μάθημα ἐκ τῶν πραγμάτων» καὶ τὸ μάθημα τοῦτο διηρέθη εἰς ἐννέα κεφάλαια, ὑποδιαιρούμενα εἰς ὀρθολογοῦν τρεῖς παραγράφους (συλλογὰς καὶ κλάσεις).

Ἐπὸς ἐγκατάστασιν τῆς ποικίλης ταύτης ὕλης ἐδαπανήθησαν τεσσαράκοντα ἐξ καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια φρ. καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο παρίσταν τὴν δαπάνην τῆς Ἐκθέσεως, μετὰ τὴν ἀφαιρέσιν τοῦ εἰσπραχθῆσομένου ποσοῦ ἐκ τῆς ἐμποίσεως τῶν ὕλικων μετὰ τὴν κατάλυσιν αὐτῆς. Ἐκ τῶν 46,500,000 φρ. τὸ Κράτος συνεισέφερε 17 ἑκατομμύρια φρ. ἡ πόλις τῶν Παρισίων 8 ἑκατομμύρια καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰσαίρηται εἰς τὴν ἀφῆθῃ εἰσπραχθῆσομένων δικαιωμάτων τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἐκθεσιν, μέχρι ἀποπληρωμῆς τῶν μενοχῶν τῆς. Ἐὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῇ ἡ ἀξία τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει ἐκθεμάτων, τῶν ἰδιαιτέρων δαπανῶν ἐκάστου ἔθνους μετασχόντος τῆς ἐκθέσεως, ἡ ἀξία τῶν διαφόρων περιπτέρων, τὰ ἰδιαιτέρα κατασκευάσματα ποικίλων κερδοσκοπικῶν ἐταιριῶν, ἡ τῶν θεαματικῶν ἔργων κ.τ.λ. ἡ ἀξία ἢ περιλαμβανομένη ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς Ἐκθέσεως ἀνέρχεται εἰς ποσὸν ἀνυπολόγιστον, ἐφαπτόμενον τῶν ὀρίων τοῦ μυθικοῦ, καὶ αὐτὴ μόνη δύναται νὰ δώσῃ ἰδέαν τινὰ τοῦ γιγαντιώδους ἔργου ὑπερ τὸ Γαλλικὸν πνεῦμα ἐπιδεικνύσει μετ' ὑπερφανείας τῇ ἐκπεπληγμένῃ ἀνθρωπότητι.

Ἡ Ἐκθεσις τοῦ 1889 εἶναι ἡ ἑβδόμη Παγκόσμιος Ἐκθεσις ἀπὸ τῆς πρώτης τοιαύτης, γενομένης τῷ 1793 εἰς τὸ Παρίσιον τοῦ Ἄρσως, ἧς προσήλκυσε μόνον 140 ἐκθέτας. Ἡ τοῦ 1889 προσήλκυσε 38,000 τοιοῦτους οἱ περισσότεροι τῶν ὀρίων ἐκθέτουσι ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας ἑκαστος ἐκθέματα. Ἐπόμενον ὅθεν ἦτο νὰ εὐρυθῇ ἀναλόγως ὁ χώρος ὅστις ἤθελε περιλάβει τὴν ἀπειρίαν ταύτην τῶν ἐκθεμάτων, τινὰ τῶν ὀρίων ἔχουσι διαστάσεις τεραστίαι. Ἡ κυρίως ὅθεν ἔκθεσις, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ὀρίων τοῦ Σηκουάνα, κατέλαβε χώρον 70 ἑκταρίων, 700 ἐνἄλλοις λόγοις στρέμμάτων, κατατετηρημένων ὑπὸ ἀπειρίας διαδρόμων καὶ παρόδων γκαλερίων, σκιάνων κτλ. Ὑπελόγησαν ὅτι ἀκούρατος περιπατητῆς ὀρίων νὰ ἐπισκευθῇ ἅπασαν τὴν Ἐκθεσιν κατὰ πάντα αὐτῆς τὰ μέρη, δηλ. νὰ διατρέξῃ ἀκριθῶς ὅλα αὐτῆς τὰ διαμερίσματα, νὰ διέλθῃ

Έλας τὰς παρόδους, τὰς δειροστοιχίας, τὰς γαπ λερίας, μὴ παραλείπων μῆτε τοὺς κήπους, μῆτε τὰς ὄχθας, μῆτε τὸ ἐσωτερικὸν τῶν Μεγάρων καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι κινεῖ τὴν περιέργειαν, ὀφείλει νὰ διατρέξῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐκθέσεως διάστημα μήκους τεσσαράκοντα τοῦλάχιστον χιλιομέτρων! νὰ κάμῃ δηλονότι δρόμον τυχὺ καὶ ἀδιόκοπον δέκα ὥρων!

Εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην ἐπίδειξιν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι συμμετέσχεν ὁλόκληρος ὁ κόσμος, μέχρις αὐτῶν τῶν ἀπολυτίστων φυλῶν τῆς Ἀφρικής. Αὐτὴ ἡ Γερμανία διαπρέπει ἐν τῇ ἐκθέσει, πρὸ πάντων ἐν τῷ Μεγάρῳ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἐν ᾧ πλεῖστοι τῶν ἑαυτῆς γλυπτῶν καὶ ζωγράφων, ἐκ τῶν μᾶλλον περηνισμένων, ἐξέστηκαν τὰ ἐκλεκτότερα αὐτῶν ἔργα.

Ἡ σύμπτωση τῆς ἐποχῆς τῶν ἐργῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως πρὸς τὴν ἐναρξιν τῆς Ἐκθέσεως ταύτης, ἐν ἀρχῇ ἐνέπνευσε τὸν φόβον μὴ τινὲς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κυβερνήσεων, ὀλίγον διατεθειμέναι νὰ συμμετάσχῃ ἢ μόνον νὰ φανώσιν ὅτι συμμετέχῃ εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τοῦ ἐπαναστατικοῦ γεγονότος, ἐπιβάλλωσιν εἰς τοὺς ἑαυτῶν βιομηχάνους καὶ καλλιτέχνους τὴν ἀπὸ τῆς Ἐκθέσεως ἀποχήν.

Βύτυχως οἱ φόβοι οὗτοι δὲν ἐπραγματοποιήθησαν καὶ αὐτὰ αἱ κυβερνήσεις αἰτινες ἔκριναν ὅτι ὄφειλον νὰ ἀρνηθῶσι νὰ λάβωσι μέρος ἐπισήμως εἰς τὴν Ἐκθεσιν τοῦ 1889, ἄφησαν τοὺς ὑπηκόους τῶν ἐλευθέρων νὰ συνεταιρισθῶσι εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου οὕτω ὅπου ἔλλειψαν αἱ Κυβερνητικαὶ ἐπιγορηγίσεις, ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἤλθεν χορηγὸς καὶ ἐπίκορος καὶ ἐπήρκεσεν εἰς ἑαυτήν.

Πλὴν τῶν οἰκείων τμημάτων ἄτινα ἡ Γαλλικὴ φιλοφροσύνη προσέφερεν ἐν τῷ σώματι, ὡς εἶπεν, τῆς ἐκθέσεως εἰς τὰ διάφορα ἔθνη ἵνα ἐν αὐτοῖς ἐκθέσωσι τὰ προϊόντα τῆς διανοίας, τῆς τέχνης ἢ τῆς βιομηχανίας των, αἱ ἐπίσημοι ἐπιτροπείαι τῶν διαφόρων τούτων ἔθνων, εἴτε οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἰδιωτικῆς ἐνεργείας καὶ τῶν σωματείων ἀνδρῶσαν περὶ τὴν κυρίαν ἐκθεσιν μέγαρα καὶ περὶ πτερά ἐν οἷς διετύπωσαν τὴν ἰδίαν ἐκάστου ἔθνους τεκτονικὴν καὶ ἐν οἷς ἐγκατέστησαν ἰδιαιτέρως βιομηχανίας καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν, ἄτινα καθιστῶσι γνωστὰ εἰς τὴν ἀκόρεστον πολυπραγμοσύνην τοῦ Γαλλικοῦ κοινοῦ καὶ εἰς τὴν βουλιμιῶσαν περιέργειαν τῶν ἀπειραρίθμων ξένων, αἰτινες ἐκ περάτων τοῦ κόσμου συρρέουσι καθ' ἐκάστην εἰς τὴν Μητρόπολιν ταύτην, ἥτις ἐγένετο, χάριν τῆς Ἐκθέσεως, τὸ ἐντεκνῆριον ὅλων τῶν λαῶν, ἀντιπροσωπευμένων ὑπὸ πολυαριθμῶν ἀντιπροσώπων.

« Καὶ ἡ Ἑλλάς; » ἐρωτᾷ ἀσυπόμοнос ὁ ὁ ἀναγνώστης, ἀντεπροσωπεύθη προσηκόντως ἐν τῇ πανηγύρει ταύτῃ τῶν Ἑθνῶν καὶ ἐπέδειξε τὴν ἐν αὐτῇ πραγματοποιηθεῖσαν πρόοδον, ἵνα μοι λογισθῇ λειποτάκτης ἐν τῷ ἀγῶνι ἐκείνῳ τῆς εἰρηνικῆς ἐργασίας, ἐν ᾧ ἕκαστον ἔθνος φιλοτιμεῖται νὰ διακριθῇ; Δυστυχῶς ἡ ἡμετέρα Πατρις ὑστεροὶ καὶ ἀσυντηγῆ παρίσταται ἐν μέσῳ οὐχὶ τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κρατῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν νεωτέρων ἐθνικοτήτων αἰτινες θρασεῖται τὴν προκαλοῦσιν εἰς συναγωνισμὸν, καὶ ἡ ἰδέα τῆς ὑστερήσεως ταύτης τετρώσκει θανάσιμως τὴν ἔθνικὴν φιλοτιμίαν παντὸς πατριώτου, ὅστις ταύτην μόνη ἀποκομίζει τὴν πικρίαν ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης ἐορτῆς, ὅτι καὶ ἐν ταύτῃ μόνῃ ἡ Ἑλλάς ἀδικεῖ ἑαυτήν.

Ἡ ἡμετέρα πατρις ἐνόμισεν ὅτι ἤρκουν αὐτῇ ἵνα διακριθῇ ἐν τῷ ἀγῶνι εἰς ὃν κατήλθεν ἐπισήμως καὶ ὡς Κράτος, ὁ ὄγκος τοῦ ὀνόματός της, ἡ μακρὰ ἱστορία της, ῥάκη τινὰ τῆς πάλαι εὐκλείας της καὶ ἡ ἡγῶ ἐνδόξων τινῶν ὀνομάτων ἐγκεχαράμενων ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ τμήματός της.

Δὲν ἔχομεν ὑπερφιάλους ἀξιώσεις, οὐδ' ἀξιοῦμεν ὅτι ἡ Ἑλλάς, χάριν τῆς Ἐκθέσεως ἔπρεπε νὰ δημιουργήσῃ βιομηχανίαν καὶ καλλιτεχνίαν ὡς

δὲν ἔχει, οὐτεὶ ἐδύνατο νὰ ὑποστῇ νικηφόρος τὸν συναγωνισμὸν τῶν ἐν ταῖς τέχναις καὶ ἐπιστήμασι προηγουμένων χωρῶν. Ἀλλ' ἠξιοῦμεν, εὐλόγως νομιζόμεν, νὰ παρασταθῇ ἐκεῖ δι' ὅσων ἐδύνατο νὰ ἐκθέσῃ, δι' ὅσων εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ· νὰ μὴ ὑστερήσῃ δηλονότι ὀλιγορῶσα καὶ νὰ μὴ πομπουθῇ, ὡς εἶπεν ἀδίκως· διότι τὸ λέγομεν μετ' ἀλόγους ψυχῆς ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν τμήμα δὲν περιέλαβεν ὅ,τι ὁ τόπος, εἴτε φυσικῶς εἴτε τεχνικῶς, παράγει κάλλιστον, καὶ τὰ περιληφθέντα ἐξετέθησαν κατὰ τρόπον μειοῦντα καὶ τὴν μικρὰν αὐτῶν ἀξίαν. Ἀκριβῶς ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος ἔλλειψαν τὰ κάλλιστα ἐκθέματα τῆς τελευταίας Ὀλυμπιακῆς Ἐκθέσεως καὶ τὰ ἐκτεθέντα ἐξετέθησαν κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα ἄκρα ἀφιλοκαλίαν καὶ ἀγροικίαν, ἐμπεπασμένα μὲ τὸ γνησιώτερον Ἑλληνικὸν προϊόν, τὴν κόκκιν τῶν Ἄθηναικῶν ὀδῶν. Αὐτὴ ἡ ἡμετέρα σταφίς δὲν ἤθελε προβάλλει πρεπόντως τὴν μελαγχροῦν αὐτῆς μορφήν ἐν μέσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος, ἀνευ τῆς φιλοκαλίας καὶ πατριωτικῆς μερίμνης τοῦ ἀξιότιμου ἡμῶν συμπολίτου κ. Θ. Βουρλόμη, γενόμενου ἐκθέτου ἀξιολόγου συλλογῆς σταφίδος συνοδευμένης ὑπὸ κομψοῦ φυλλαδίου πραγματευομένου τὰ κατ' αὐτήν.

Ποῖον πνεῦμα προήδρευσε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν ἀποσταλλέντων Ἑλληνικῶν ἐκθεμάτων, δὲν δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν, πολὺ ὅμως φοβούμεθα μὴ ὀδηγὸς ἐγένετο τὸ ῥουσαφετολογικὸν πνεῦμα καὶ μὴ εἰς τοῦτο ἐθουσίασθη ἡ Ἐθνικὴ τιμή. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐάν δὲν ἐγένετο, πάντως ἐπεκράτησεν ἄκρα ἀδιαφορία καὶ ἀφιλοκαλία ἐσχάτη περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐκτεθέντων καὶ πολλὴ ἀγροικία περὶ τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν ᾧ ἐν ἄλλοις τῆς Ἐκθέσεως διαμερίσμασι τὰ δέρματα ἐφίγο ὑρ ἀρίζαν ὡς μεταξωτά, ἐν τῷ ἡμέτερῳ τὰ μεταξωτά ἐφαίνοντο ὡς ῥάκη, ἀπομακτῆρια τῶν ἐστίων. Ἐδέσθη ἡμετέρος συμπολίτης νὰ ἐκφράσῃ δημοσίᾳ τὴν ἀγανάκτησιν του, ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τμήματι, διὰ τὴν ἀθλίαν τοποθέτησιν (etalage) τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων τῆς κ. Σπάρτης Καρασταμάτη, ἵνα ταῦτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοποθετηθῶσι καταλληλότερον καὶ δεῖξωσιν ὄλγον αὐτῶν τὴν ὠραιότητα. Ἄρκει νὰ ἴδῃ τις μόνον τὰς ἐπὶ τῶν ἐκθεμάτων ἐπιγραφὰς, ἵνα πεισθῇ ὅτι οὐδὲν ἐμάθουμεν, ἐκ τῶν μεγάλων παραδειγμάτων ἄτινα πρόσκειται ἡμῖν, οὐδὲν ἀπειμάθαμεν ἐκ τῶν πατροπαράδοτων ἐλαττωμάτων ἡμῶν.

Ἡ Ἑλλάς οὐ μόνον δὲν διαπρέπει ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Ἐκθέσεως πανηγύρει, οὐ μόνον παρῆλειψε νὰ παρασταθῇ ἐν αὐτῇ δι' ὧν εἶχε κεκτημένων κάλλωπισμάτων, ἀλλὰ διαπρέπει διὰ τῆς ἀπουσίας της ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ἑριπτερῶν ἄτινα ἀνήγειρον περὶ τὴν Ἐκθεσιν ἄλλαι ἐθνικότητες καὶ ἐν εἰς ἐπιδεικνύουσι τὰς ἰδιαιτέρας ἔθνικας βιομηχανίας των καὶ γνωρίζουσι δι' ἰθαγενῶν περιβεβλημένων τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἐνδυμασίαν, τὰ προϊόντα αὐτῶν. Μῆτε μία σκιὰς ἐν ἣ νὰ πωλεῖται Ἑλληνικὸς οἶνος, μῆτε μία γωνία ἵνα προσφέρηται ἡ ἡμετέρα σταφίς εἰς τὴν περιέργειαν τῶν ἀπειραρίθμων ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκθέσεως· ἐντούτοις οἱ ἡμιάγριοι τῆς Ἀφρικῆς καθιστῶσι γνωστὰ τὰ προϊόντα τῆς χώρας των καὶ τῆς ἰδιορρυθμοῦ βιομηχανίας των, διὰ χαριστάτου τρόπου ἐπισπομένου τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ ὀφείλεται ἐν γένει μὲν εἰς τὰ αἴτια ἄτινα ὑπαινέξαμεθα ἀνωτέρω, ἐν μέρει δὲ εἰς τὴν γλισχρότητα τῶν μέσων ἄτινα διέτεθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ ταύτῃ ἀπομόνωσιν τῆς ἐπὶ τῆς Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως ἐπιτροπῆς. Μῆτε ἰδιωτῶς, μῆτε σωματεῖα, ἐνίσχυσαν ἢ συνεπλήρωσαν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης· ἐν ἄλλοις κράτεσι τὴν ἐπίσημον ἐνεργείαν συνεπλήρωσεν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ δραστηριότης. Δίδοντες πέρασ σήμερον εἰς τὰς σημεῖώσεις ταύτας ἐπαναλαμβάνομεν ὅ,τι ἀνωτέρω εἶπομεν· ὅτι δηλ. ὁ Ἑλλη

ἐπισκεπτόμενος τὴν Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων, μίαν μόνην ἀποκομίζει πικρίαν ἐξ αὐτῆς, τὴν ἐκ τῆς τρώσεως τῆς Ἐθνικῆς φιλοτιμίας του.

Τὸ Κρητικὸν Ζήτημα καὶ αἱ Ἐπαρχίαι.

Ἡ ἐν Κρήτῃ κατάστασις ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸ κοινὸν τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν ὀσημέραι πλεῖστον. Ἡ ἐνεστώσα ἐν Κρήτῃ κατάστασις ἀποτελεῖ σπουδαιότατον ἀντικείμενον τῆς μερίμνης τῶν Ἐπαρχιῶν, διότι ἂν ἐνὸς αὐτῆ δύναται ν' ἀποβῇ ἀφστηρία σοβαρῶν γεγονότων καὶ περιπλοκῶν καὶ ἂν ἐτέρου ἐκτιθῶσιν εἰς δεινὰς δοκιμασίας ὀμαίμονα πληθυσμὸν ἄξιον πάσης συμπαθείας. Οἱ δύο οὗτοι λόγοι ἀρκοῦσιν ἵνα τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν μετ' ἀγωνίας παρακολουθῇ τὴν ἀνέλιξιν τῆς ἐν Κρήτῃ δράσεως καὶ ἐγκύπτῃ διαρκῶς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκεῖ συμβαινόντων καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν.

Δὲν γνωρίζομεν ἐπ' ἀκριβῶς πῶς κρίνει τὸ κοινὸν τῆς Πρωτευούσης τὴν ἐν Κρήτῃ κατάστασιν ὡς καὶ τὰ καθήκοντα ἄτινα ἐπιβάλλει αὐτῇ εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα· ἐάν κρίνωμεν ἴσμως ἐκ τῶν ἐν τῇ δημοσιότητι ὀργάνων τῶν πολιτικῶν κομμάτων, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ τὸ εἰς μέσον προκύψαν Κρητικὸν Ζήτημα δὲν διέφυγε τὴν τύχην τῶν κοινῶν πολιτικῶν ζητημάτων, οὐδὲ τὸν ταλανισμὸν εἰς ὃν ὑποβάλλονται συνήθως ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων τὴν διαφώτισιν τοῦ δημοσίου φρονήματος. Οὐχ' οὕτως ὅμως συμβαίνει καὶ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, καὶ τοῦτο τὸ ἀναγράφομεν μετ' εὐφροσύνης. Ἡ ἀρθροφρονοῦσα μερὶς τῶν Ἐπαρχιωτῶν, ζητήματα τινὰ ὑφίστης σημασίας καὶ ἱεροῦ ἐνδιαφέροντος, ἐξαιρεῖ τοῦ κύκλου τῶν συνήθων πολιτικῶν ζητημάτων, τίθησιν αὐτὰ ἐν τῇ συνειδήσει των εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν καὶ κρίνει αὐτὰ δι' ἰδιαιτέρου κριτηρίου ἀμετόχου παντὸς κομματικοῦ ἐπιρρασμοῦ ἢ πολιτικῆς ὑπεροβολίας. Βύτυχως οὕτω συζητεῖται ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις τὸ Κρητικὸν Ζήτημα τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι κρίνεται ὀρθώτερον παρ' ἡμῖν, ἢ ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, ὅπου καὶ τοῦτο μετατρέπη εἰς πολιτικὴν σημαίαν καὶ εἰς ὄπλον πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τοῦ κοινοῦ εἶδους.

Ἐντούτοις ἀλλαγῶν, ὅπου τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα δὲν ἔχουσι τὴν ἱερότητα ἣν ἔχει παρ' ἡμῖν τὸ Κρητικὸν, ἐξαιροῦνται τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἐνώπιον δ' αὐτῶν ἐκλείπουσιν αἱ πολιτικαὶ διαιρέσεις καὶ οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῆς συνήθους πολιτικῆς πάλης· ἀμα Ζήτημά τι ἐξωτερικὸν προκύψῃ εἰς μέσον τὰ ἀντίθετα κόμματα συσπειροῦνται περὶ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ τόπου, συμβουλεύουσιν μὲν αὐτῇ τὰ δέοντα γενέσθαι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλ' ἀνευ ἀξιώσεως νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτῇ τὴν γνώμην των, ἀνευ προθέσεως νὰ παραπλανήσωσιν αὐτὴν καὶ καρπωθῶσιν ὀφελῆ ἐκ τῆς ἀποτυχίας της· διότι ἐκεῖ συναισθάνονται τὰ πολιτικὰ κόμματα βαθύτερον τὰς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τόπου ὑποχρεώσεις των, ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ περισσότερα ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα ἐκεῖνα καὶ δὲν ἀρνοῦνται εἰς τὰς Κυβερνήσεις τὸν πατριωτισμὸν ὃν αἰσθάνονται καὶ ταῦτα καὶ ὁ ἐσχάτος πολίτης καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν περὶ τῆς ὀρθῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀναγκινουμένων ἐξωτερικῶν ζητημάτων.

Δυστυχῶς παρ' ἡμῖν τὰ κόμματα δὲν ἤρθωσαν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ ἕνεκα τούτου τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα ὑφίστανται καὶ παρὰ τῶν πολιτικῶν κομμάτων καὶ παρὰ τῶν ἐν τῇ δημοσιότητι ὀργάνων των, τὸν αὐτὸν ταλανισμὸν ὃν ὑφίστανται τὰ τῆς συνήθους ἢ ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ζητήματα. Οὐχ' οὕτως ὅμως κρίνει τὰ ζητήματα

εμείνα η δροσρονοούσα μερίς τῶν ἐπαρχιωτῶν. Ἐν τούτοις τὸ κοινὸν δὲν ζητεῖ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὰς βλέψεις τῆς Κυβερνήσεως· δὲν ἀξιοῖ τὰ διαγράψῃ ἀνευθύνως πορείαν εἰς τοὺς ὑπευθύνους· δὲν ἀρνεῖται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ τόπου τὸν πατριωτισμὸν ὑφ' οὗ ἐμπορεῖται καὶ ὁ ἔσχατος πολίτης καὶ τέλος ἐξ αὐτῆς ἀπεκδέχεται τὴν σωτηρίαν λύσιν, διότι αὐτὴ μόνη δύναται νὰ κρίνῃ τὰς περιστάσεις, νὰ διῶδῃ τὰ πιθανὰς συνεπειὰς πάσης πράξεως καὶ νὰ σταθμίσῃ αὐτὰς ὀρθῶς.

Δυνάμεθα ὅθεν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Κρητικὸν ζήτημα ἔχουσι πλειοτέραν πίστιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐπικρατοῦτος ἐν αὐταῖς πολιτικοῦ φρονήματος. Νομίζομεν ὅτι οὕτω σκεπτόμενοι καὶ πολιτευόμενοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐπαρχιώται ἀσπάζονται σωφρονεστέρην πολιτικὴν, ἢ ἐκείνοι οἵτινες ἀξιοῦσι νὰ διαγράψωσι τῇ Κυβερνήσει πορείαν ἐν τῷ Κρητικῷ ζητήματι, ἐγγείρονται ἐλεγκταὶ τῆς πολιτείας τῆς καὶ ἀρνοῦνται τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει ὅ,τι δὲν ἤθελον τολμήσει ν' ἀρνηθῶσιν εἰς τὸν ἔσχατον πολίτην, τὸν κοινότερον δηλονότι πατριωτισμὸν. Οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσταί γε γινώσκουσιν ὅτι δὲν εἰμὲθα ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ ἐκ συστήματος θαυμασταὶ τῆς ἐνεσιώσης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐλεγχθῶμεν ὅτι ἐκ τοιαύτης ψευδοῦς θέσεως ἐμπνεόμεθα εἰς τὰς σκέψεις ἡμῶν ταύτας.

Ἡ σωφρονοῦσα ὅθεν μερίς τῶν Ἐπαρχιωτῶν πῆν ὀρθωτέραν καὶ συμφερωτέραν λύσιν τοῦ προκύψαντος ἐξωτερικοῦ ζητήματος ἀπεκδέχεται ἐκ τῆς Κυβερνήσεως, δυσπίστως δ' ἔχει πρὸς τὰς πατριωτικὰς ἐκείνας ἐξάρσεις, αἵτινες συμβουλεύουσι τὰ παράβολα καὶ παρακεκινδυνευμένα ἀνευθύνως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν περικυκλουσῶν τὸν τόπον περιστάσεων. Μόνη, φρονοῦσιν οἱ Ἐπαρχιώται, ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀρμοδίᾳ νὰ κανονίσῃ τὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τοῦ ἀκανθώδους ζητήματος, διότι μόνη αὐτὴ ἐστὶν ὑπεύθυνος τῆς πολιτείας τῆς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Τοῦτο δὲν μαρτυρεῖ ἀπόλυτον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ κ. Τρικούπη πίστην τῶν ἐπαρχιωτῶν, ἀλλὰ μαρτυρεῖ περὶ τῆς ὀρθοφροσύνης τῶν Ἐπαρχιωτῶν, οἵτινες γνωρίζουσι νὰ διακρίνωσι τὰ ζητήματα καὶ νὰ πολιτευῶνται κατὰ τὴν φύσιν ἐκάστου καὶ τὴν σπουδαιότητα.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐτελεύτησεν ἐν ταῦθα ἐν ᾧ ἡμῶν ἡλικίᾳ ὁ Ἰωάννης Γιαννοπούλος ἐκ τῶν ἀρχαίων ἰατρῶν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἀνὴρ δὲ πολλαχῶς δράσας ἐν αὐτῇ καὶ ἀγωνισθεὶς ἐν διαφόροις σταθμοῖς τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν βίου. Καταγόμενος ἐξ ἐγκρίτου τοῦ τόπου οἰκογενείας, πεπρωτισμένος δὲ ἀπὸ τῆς φύσεως διὰ δεξιῶν πνεύματος καὶ συμπληρώσας τὰς ἐγκυκλίους καὶ ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Γαλλίᾳ, κατήλθεν εἰς Πάτρας πρὸ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἐτῶν, νέος λαμπρὸς, ἐπιστήμων διαπρεπῆς, ἐργατῆς τέλος πεφωτισμένος καὶ ἀκούρατος τῆς τελοῦμένης τότε νέας διαμορφώσεως ἐν τοῖς ἡθελαι καὶ ταῖς ἰδέαις ἡμῶν. Διέπρεψεν ὡς ἰατρὸς καὶ μετ' ὀλίγον ἢ πρὸς αὐτὸν πίστις τοῦ κοινῶ ἐμαρτύρησε περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας του. Ἀλλὰ τὴν ἀκάματον δραστηριότητα τοῦ Γιαννοπούλου δὲν ἐδύνατο νὰ ἱκανοποιήσῃ μόνη ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος· εὐρίσκομεν αὐτὸν ἐν πάσῃ κοινωνικῇ ἢ πολιτικῇ κινήσει· δημοσιογράφον διαπρεπῆ καὶ εὐθαρσῆ, ἐν συνεργασίᾳ ἐγκριτωτάτων συμπολιτῶν· διότι τότε ἡ δημοσιογραφία δὲν ἦτο κληρὸς τοῦ τυχόντος· ἐπιχειρηματίαν ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ τῷ ἐμπορίῳ· ἀγωνιστὴν κρατερόν ἐν παντὶ κοινωνικῷ ἀγωνίᾳ· δευτὸν ἐλεγκτὴν τῶν κακῶς κειμένων, προσωπικότητα τέλος σημαίνουσαν καὶ θαρρύνουσαν ἐν τῇ κοινωνικῇ πλάστει, ἐδριζαμένην ἐπὶ μεγάλου ἡθι-

κοῦ κεφαλαίου μαθήσεως, εὐφυΐας καὶ δραστηριότητος.

Ἄλλ' ὁ Γιαννοπούλος δὲν ὑπῆρξεν ἐν ὄλῃ τῇ αὐτοῦ δράσει εὐτυχῆς· ἐξήντησεν εἰς μάτην θησαυροὺς νομοσοφίας καὶ πυρετώδους ἐργασίας εἰς ἀλλότρια δι' αὐτὸν ἔργα καὶ ἐκ τῶν ἀγώνων τούτων ἐξῆλθεν συντετριμμένος καὶ ἀποῦ ἐγνώρισε τὰς πικρίας τῆς παραγωνρίσεως καὶ τῆς ἀχαριστίας τῶν συγχρόνων του, ὑπὲρ ὧν ἀφιέρωσε τὸν βίον του. Οὕτω ἐφθασεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ σταδίου του, σταδίου πλήρους περιπετειῶν, ὄρελλίμου δι' ὄλους, ἀτυχοῦς δι' ἑαυτὸν, ὡς δυστυχῶς συμβαίνει εἰς πάντα μὴ συσπειρούμενον εἰς τὸ κέλυφος τῆς ἰδιοτελείας καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἤλγησεν ἡ πόλις ἡμῶν ὀλόκληρος, συμμερίζομένη τὸ ἄλγος τῆς ἀξιοτιμῆς συζύγου του, τῆς γηραιᾶς αὐτοῦ μητρὸς, τῶν τέκνων τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ πολλὰ ἐπεδαψιλεύθησαν ἐνδείξεις ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθείας εἰς τὴν μνήμην του. Τοὺς ἀγῶνας τοῦ μεταστάτου ὡς ἱατροῦ ἐξύμνησε δι' ὄραίου καὶ περιεκτικοῦ ἐπικηδεῖου ὁ συναδελφὸς του ἀξιότιμος κ. Χ. Κορῆλλος, ἀπεχαιρέτησε αὐτὸν δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου, διὰ συμπαθεστάτου ἀποχαιρετισμοῦ, ἕτερος συναδελφός του ὁ κ. Γεωρ. Διαμαντόπουλος.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΑΤΡΩΝ.

Ὁ κ. Δημ. Πουρνάρας, διευθυντῆς Λυκείου. Ἐπρὸς τίς αἱ ψυχώσεις, ὑπὸ Θ. Μεγαλοπούλου.— Πλουτάρχου Φιλοποίμων, Κορινθίου.— Ἱστορία τῆς Κρήτης, (Ἐάνθη).— Εὐρυπίδου, Ἡλέκτρα, (Μυρτίλου).— Κρητικῆς, Ἀντωνιάδου.— Μύλητρα Παγκοσμίου Ἱστορίας, Παπαλουκά.— Ἐγχειρίδιον Θεοδ.— Δράμα Βαλίων.— Ἐγχειρίδιον τῆς Παγκοσμίου Φιλοσοφίας, τῆς Κυρίας ΒΟΙΤΑ (Ἡερ. Α').— Θεωρητ. ψυχολογία (ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ, Τριανταφυλλίδου).— Ἡ Ἀδρηλιανὴ Παρθένος τοῦ Σίλλερ (Μεταφρ. Ἀργυριάδου).— Epistolae selectae M. Tullii Ciceronis.

Ἐμπορικὸν δελτίον.

Ἡ ἀγορὰ ἡμῶν ἀπὸ τινων ἤδη ἡμερῶν προσέλαβε ζωητέραν κίνησιν. Δι' ἀφίξεις τῶν πριμρολλίων, αἵτινες ἤρξαντο ἀπὸ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, πολλαπλασιάζονται καθ' ἐκάστην καταπλέοντων σταφιδοφόρων πλοίων, τὸ δὲ ὀλικὸν ποσὸν τῆς σταφίδος τὸ ἐν τῷ λιμένι μας ἀφικθὲν συμμοσούται περὶ τὰ τέσσαρα σχεδὸν ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν τὰ τρία εἶναι σχεδὸν διαθέσιμα. Πωλήσεις ὀλίγισται ἔλαβον χώραν εἰς τιμὰς κιναινομένας, καθόσον μέχρι τοῦδε δὲν ἐκόπησαν τοῖς αὐταῖς ὀριστικαὶ παρὰ τοῦ ἐμπορίου ὅπερ φέτος εἰς τὸ στάδιον τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ χωρεῖ μετὰ περισκέψεως καὶ λελογισμένης φρονήσεως ὑπ' αὐτῶν τῶν περιστάσεων καὶ πρὸς ὄφελειαν ἀμφοτέρων τῶν τε ἐμπορευομένων καὶ κτηματιῶν ὑπαγορευομένας. Χθὲς καὶ σήμερον ἐπωλήθησαν αἱ ἐξῆς μερίδες, 250 χιλ. Γαργαλιάνων πρὸς 138—145, 60 χιλ. Μεσολογγίου πρὸς 148—150, 100 χιλ. Φιλιατρῶν πρὸς 145, 250—300 χιλ. Κάμπου πρὸς 142—144 καὶ ἐκλεκτὴς τις ποιότης 160 ἐπίσης δὲ ἐπωλήθησαν 300—400 χιλ. Πατρῶν, αἵτις τιμῆς. Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις εἶναι ἡ κατάστασις τῆς ἀγορᾶς μας, ἥτις θὰ ἦτο ἐτι ζωηρότερα καὶ περισσοτέρα μέχρι τῆς σήμερον ὁ ἀγέλεινο ἐργασία ἀν μὴ παρὰ τῶν κτηματιῶν ἀντετάσσετο τὸ σφοδρῶς ἀνένδοντον, οἵτινες ζητοῦσι τιμὰς περὶ τῶν ὀποίων ὀλίγα ὑπάρχουσιν ἐλπίδες ὅτι ὁ ἀκανοποιηθῶσι παρὰ τῶν ἐν τῷ τόπῳ τῆς καταναλώσεως ἀγορῶν. Ἡδὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐπικρατεῖ σχετικὴ τις ἡσυχία μετὰ τάσεως ἐκπεσοῦ τῶν τιμῶν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης ὁ Συντάκτης τοῦ ἀφορολογουμένου ἀνέλαβεν ἀπὸ τοῦ φύλλου τούτου τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Μυρίαὶ ἐκφράζει χάριτας καὶ δημοσίᾳ ὁ Συντάκτης τοῦ ἀφορολογουμένου πρὸς τὸν, κατὰ τὴν ἀπουσίαν του φιλοτιμῶς ἀναπληρώσαντα αὐτὸν ἐν τῇ συντάξει τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἀξιότιμον φίλον κ. Προκλήν Παπαροῦπαν. Ὁ ἀφορολογούμενος ἐμπιστευθεὶς εἰς καλλίστας χεῖρας πιστεύομεν ὅτι οὐ μόνον οὐδὲν ἀπώλεσεν ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκείνης μεταβολῆς τῆς συντάξεως, ἀλλὰ καὶ ἐκέρδισε πολὺ ἐν τῇ ἐμπιστοσύνῃ καὶ ἐκτιμῆσει τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ.

— Ὁ τρυγητὸς τοῦ σταφιδοκάρπου ἐν τῇ σταφιδικῇ περιφερείᾳ Πατρῶν βαίνει πρὸς τὸ τέλος του, ἢ δ' ἀποξήρανσις αὐτοῦ χωρεῖ ταχεῖ βήματι πρὸς τὸ τέλος, εὐνοουμένη ὑπὸ καιροῦ κατὰ τὴν ἀλλοτριάτου καὶ καυστικοῦ ἡλίου. Ἐάν ὁ αὐτὸς καιρὸς ἐξακολουθήσῃ καὶ κατὰ τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα, ἡ ἀποξήρανσις περατοῦται καὶ ἡ ἐσοδεία ὀλόκληρος ἐξασφαλίζεται.

— Τὴν προαγγελοῦσαν μείωσιν τῆς ἐσοδείας τοῦ σταφιδοκάρπου, ἐν τῇ σταφιδικῇ περιφερείᾳ Πατρῶν βεβαίῳ ὀσημέραι ἀσφαλέστερον ἢ πραγματοποιουμένη συγκομιδῇ. Δύναται τις νὰ εἴπῃ σήμερον ὅτι ἡ φετεινὴ ἐσοδεία ἐνταῦθα ὑπολείπεται τῆς περὶσινῆς κατὰ 15—20 τοῖς ἑκατόν.

— Εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως κ. Θεοδ. Δεληγιάννην, ἀναμενόμενον ἐνταῦθα, οἱ παρ' ἡμῶν φίλοι καὶ ὀπαδοὶ του ἐτοιμάζουσι πανηγυρικὴν δεξίωσιν.

— Ἡ κατάστασις τῶν ὀδῶν τῆς ἡμετέρας πόλεως κατήντησεν ἐλεεινῇ, ὀσάκις δὲ πνέει ἄνεμος ὁ ἐξ αὐτῶν κοινορτὸς ἀποπνίγει, καθ' ὄλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, τοὺς κατοίκους. Ἐάν εἰς ταῦτα προσθήσῃ τις καὶ τὴν λειψυδρίαν ὑφ' ἧς κατατριχόμεθα, δύναται νὰ συλλάβῃ ἰδέαν τινὰ ὑπὸ τοῖους ὕγιεινούς ὄρους βιοῦμεν ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ διέπον ἡμᾶς Δημοτικὸν σύστημα.

— Ἡ ἡμετέρα Δημοτ. ἀρχὴ ἀπέκοψε τοὺς ὀδραγωγούς σωλήνας πολλῶν ἰδιοκτητῶν ἐνταῦθα αἵτινες ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐλάμβανον ἐκ τοῦ δημοτικοῦ ὀδραγωγείου ὕδωρ, χωρὶς νὰ ἔχωσι ὑπογράψει τὰ ὀικεῖα πρὸς τὸν Δῆμον μισθωτικὰ καὶ χωρὶς νὰ πληρώσωσι λεπτὸν. Ἀνεκοινώθη ἡμῖν ὅτι εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν ἰδιοκτητῶν ἀνήκουσι καὶ πολλοὶ μεγαλόσχημοι. Ἡθέλαμεν παρακαλέσει τὴν Δημοτικὴν ἀρχὴν νὰ δημοσιεύσῃ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ὧν οἱ σωλήνες τοῦ ὕδατος ἀπεκόπησαν διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν, ἐν ἐγνώριζαμεν ὅτι εἴχετο τὸ θάρρος νὰ τὸ πράξῃ.

— Χθὲς περὶ ὄραν τρίτην καὶ τέταρτον μ. μ. ἠρθάνθημεν ἐνταῦθα σεισμὸν ἀρκετὰ ἰσχυρὸν, ἀλλὰ μικρὰς διαρκείας.

— Κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὁ ἐνταῦθα δημοσίος Ταμιὰς ἀνεχώρησε εἰς Ἀθήνας, χωρὶς ν' ἀφήσῃ εἰς τὸν ἀναπληροῦντα αὐτὸν κλάσιν τινὰς χαρτοσήμου, ἢ χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἐπαρκῆς εἰς τούτων χαρτόσημον. Ἐπῆλθεν ὅθεν ἐκ τούτου στενοχωρία ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, συμβολαιογράφος δὲ τις τῆς πόλεως μας, ἔχων ἐπιλόγουσαν ἀνάγκην μεγάλου τινὸς χαρτοσήμου καὶ μὴ εὐρίσκων τοιοῦτον ἐνταῦθα, ἠναγκάσθη νὰ ταξιδεύσῃ εἰς Ἀγίον καὶ νὰ τὸ προμηθεύῃ ἐκεῖθεν. Νομίζομεν ὅτι αὐτὰ δὲν ἔπρεπε νὰ συμβαίνωσιν ἐνταῦθα πλέον· ἄλλως τε εἶναι τὸ ἀκατάληπτον ἡ δυσχέρεια περὶ τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων. Ἀρκετὸν εἰς τὸν φορολογούμενον ἢ κατὰ ὀλιψὶς ὅταν τῷ ζητῶνται ἐκβιαστικῶς οἱ φόροι, νὰ καταβασανίζωνται καὶ ὅταν σπεύδωσιν εἰς ἀπόδειξιν αὐτῶν, εἶναι, ἐπαναλαμβανόμενον, ὀλίγον ἔκτροπον καὶ ἀκατάληπτον.

— Ἡ ἐξοχικὴ ὀδὸς «Γυρῖν» παρὰ τὸ σημεῖον τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τὴν παρνακτικὴν ὀδὸν «Ἀγίου Ἀνδρέου», μ' ὄλον ὅτι διατεμένεται ὑπὸ τῆς γραμμῆς τοῦ ἀπὸ Πατρῶν εἰς Πύργον σιδη-

ροδρόμου, ούτε φυλάσσεται υπό σιδηροδρομικού φύλακος, ούτε κατά τας διελεύσεις του τραίνου αποφράσσεται δι' αλύσειω κατά τὰ πανταχού πανταχού...

Μετατέθη έντεθθεν εις Ζάκυνθον ο καθηγητής του Β'. Γυμνασίου κ. Ανδρ. Σταθακόπουλος. Είς Αίγιον δε οί καθηγηται κ. Α. Παπαγιαννόπουλος του Α', ένταύθα Γυμνασίου και Αλ. Αλεξανδρόπουλος του Β'.

Μετατέθη έκ του ένταύθα Τελωνείου ο έξηκοντάρχης κ. Νικόλαος Αλειφέρνης εις τὸ έν Πειραιεὶ Τελωνεῖον, αντί του κ. Παναγ. Μαλταινιώτου μετατεθέντος ένταύθα.

Ο κ. Χρ. Αποστόλου διωρίσθη Σχολάρχης του ένταύθα Βου Σχολαρχείου.

Αι σταφίδες εν Γαλλία. Το συνδικάτον των άμπελοουργών της Γαλλίας, προεδρευόμενον υπό του Paul Leroy-Beaulieu, διεξάγει ενεργητικώτατον πόλεμον κατά της αναναινώσεως των έμπορικῶν συμβάσεων και ιδίως κατά της εις Γαλλίαν εισαγωγής των σταφίδων.

Υπό του κ. Γ. Κασδόνη, εκδότου και διευθυντοῦ του βιβλιοπωλείου της «Βστίας», άγυγέλλεται η έκδοσις «Πρακτικής Ηλεκτρικής Τηλεγραφίας», ήτοι Στοιχειωδών μαθημάτων της Τηλεγραφικής των Γάλλων συγγραφέων L. Michaut και M. Gillet κατά μετάφρασιν του κ. Γερασίμου Κουντούρη, πρόην μέν τηλεγραφικού υπαλλήλου, νυν δε καθηγητοῦ των φυσικομαθηματικῶν.

τουδε. Το βιβλίον θα ζωομηται υπό πολλῶν σχημάτων και εικόνων.

Τὸ γνωστότατον έν Κερκερα μέγα Έκπαιδευτήριον «Καποδιστριας» ήρξατο της τριώρου καθ' έκάστην παραδόσεω των μαθημάτων από της τρέχοντος μηνός. Πολλοί των νέων συμπολιτών μας έχουν εις εκπαιδευτή εκεί και πάντες μαρτυροῦσιν ότι η ποικιλία των διδασκομένων μαθημάτων και των ξένων γλωσσῶν δεν είνε τι κοινόν, πολλῶ δ' ήτισον η διδασκαλία της γυμναστικής, ήτις καταρτίζει πραγματικῶς άνδρας τους έν τῷ εκπαιδευτήριῳ διαιτωμένους μαθητάς έκ τε της ελευθέρας και δούλης Βλλάδος και έκ του έξωτερικοῦ συρρέοντάς έν αὐτῷ.

Την προσεχῆ τρίτην εορτήν της Κοιμήσεωσ της Θεοτόκου δεν εορτάζουν οί κ. κ. Παναγ. Κ. Αβδελοπούλου ένεκα πένθους και Παναγ. Χαντζη Αθανασίου δικηγόρου.

Ο Ιεροκήρυξ κ. Ηλίας Βλαχόπουλος άμολήσει την προσεχῆ Κυριακήν έν τῷ Ναῷ του «Εὐαγγελισμοῦ».

Τὸ Γραφεῖον της Αρχιεπισκοπής παρακαλεῖ τους κυρίους Δικηγόρους, ίνα, όσάκις άποστέλλωσιν τῇ Αρχιεπισκοπῇ αιτήσεις περι διαζυγίων, σημειώσιν έν αὐταῖς την εορίαν έν η διαμένουσιν οῦ τὸ διαζύγιον αἰτούνμενοι πρὸς εύχερεστέραν της ύπηρεσίας ένεργείαν.

Εν Πάτραις 1ῃ 26 Ιουλίου 1889. (Τ. Σ.) Έκ του γραφείου της Αρχιεπισκοπής.

Αι έγγραφαι του υπό της κ. Χαρικλείας Χρηστακοπούλου διευθυνομένου ιδιωτικοῦ Παραθναγωγείου άρχονται την προσεχῆ Τετάρτην 16 τρεχ. μηνός καθ' έκάστην πρωίαν.

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

X. Δημητροπούλου και Δ. Πορτογάρα.

Βίδοποιούνται οί κ. κ. γονεῖς και κηδεμόνες των του εκπαιδευτηρίου μαθητῶν ότι τὰ μαθήματα ήρξαντο τακτικῶς από 1ης Αὐγούστου. (Έκ της Διευθύνσεωσ).

ΥΔΩΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ ΚΑΛΥΒΩΚΑ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Έκτακτος εύκαιρία.

Οί εκ της καταπληκτικής ήδη καθ' άπασαν την Πελοπόννησον καταναλώσεωσ του ύδατος Κολωνίας, όπερ ένταύθα κατασκευάζεται παρὰ του κ. Καλυβωκά ώραιότερον και των Βυρωπαϊκῶν, ήλαττώθη η τιμή αὐτοῦ εις δρ. 10 την οκάν και χονδρικῶς κατά πολύ.

Αντι πάσης συστάσεωσ μαρτυρεῖ η κατά προτίμησιν κτιανάλωσις του.

Πρὸ πάντων δε οί έν Αθήναις, Πάτραις, Ζακύνθῳ και Κερκύρα κουρείς.

Γνωστοποιήσις. ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΝ ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟΝ μετά θερμοκηλιῶν (Serre) κ.λπ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΙΩΤΟΥ (κῆπος του Όσίου Λουκά).

Εν τῷ κήπῳ τούτῳ εύρίσκει τις άφθονίαν Εὐρωπαϊκῶν και άνατολικῶν φυτῶν και άνθέων πάσης εποχῆς. Δένδρα δι' έξοχάς, έδου και κήπους. Λειθαλή, άνθη ποικιλόχρα. Μπερόνια 62 ειδῶν, έν αἷς και ποικίλαι άργυραῖ. Καμέλια, ακιμίναι, μαρκαμπέλλαι, τζαντζαμούνια, μπουγαρινιαί, Φίκοι. Άνοθέσμαι παντός είδου και έν πάση εποχῆ.

Ένοικιάζω γάστρας ώραιάς με τὰ σπανιώτερα ζ.θη δι' εορτάς, γάμουσ κτλ.

Τιμαί αλήθως μέτρια. ΚΩΝΣΤ. ΧΙΩΤΗΣ.

Ο κ. Ηλίας Αργυριάδης έμπορευόμενος πρὸ πολλοῦ ένταύθα ήδη κάμνει γνωστόν ότι θα μετέλθῃ τον έμπορομεσίτην ιδίως σταφιδοκάρπου, άποικιακῶν και παρακαλεῖ τῷ Σ. κοινῶ της πόλεωσ και επαρχιῶν όπως τῷ έμπιστευθῶσι τὰ συμφέροντά των και έλπίζει δια της άόκνου ταυ χάϊας ενεργείας του και μεγίστης έχεμυθείας του να εύχαριστήσῃ τουσ Κυρ. πελάτας του. Οθ άνταμώνωσι δε αὐτόν προσωρινῶσ παρὰ τῷ χρωματωπωλείῳ του κ. Δημ. Ανδρικοπούλου πλείον του κ. Κ. Φαρλοπούλου.

Είς τὸ έν Αἰτωλικῷ Φαρμακεμπορεῖον του κ. Ανδρέα Σαροῆ εύρίσκειται τὸ αλάνθαστον φάρμακον της δυσεντερίας. Τὸ φάρμακον τούτο θεωρεῖται οὐ μόνον την νέαν αλλά και την πλέον παλαιωμένην δυσεντερίαν.

Πωλείται σταφιδάμπελος πρώτης ποιότητος εις θέσιν «Όβρύα» εκ στρεμμάτων 11 μετά έξοχικοῦ οικίσκου. Ο έπιθυμῶν να γίνῃ αγοραστής άπευθυνθήτω πρὸς τον ιδιοκτήτην Γ. Ηόλον.

Έκλεκτός οίνος λευκός μωσχάτος τεισάρων έτων, πωλείται εις τὸ οίνοπωλείον των άδελφῶν Ιωάννου και Θάνου Σ. Τσατσώνη, άπέναντι της οικίας του κ. Ιωάννου Κοντανδριοπούλου πρὸς λεπτά 80 την οκάν.

Είς τὸ τυπογραφείον του «Φορολογουμένου» πωλείται η νεωσι έκδοθεῖσα «Ιστορία των Πατρῶν» υπό Στεφ. Ν. Θωμοπούλου αντί δρ. 4.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΡΟΚΕΛΕΣ GOIGGINGEN Δοκιμάσατε.